



Parlamentul
Republicii Moldova

LA nr. 89

14 mai 2020

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Biroul Permanent
al Parlamentului Republicii Moldova**

În temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative, Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 06.06.2002 (Publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, Cartea III, art. 774-2161)

Anexă:

1. Proiectul de lege
2. Nota informativă

Deputat
în Parlamentul Republicii Moldova

Lebedinschi Adrian Mihail

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	188
"14"	05 2020
Ora	

LEGE
pentru completarea
Codului Civil al Republicii Moldova
Nr.1107-XV din 06.06.2002

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I – Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 06.06.2002 (Publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, Cartea III, art. 774-2161), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

3. La articolul 1602 se completează cu alineatul (9¹) cu următorul cuprins:
“(9¹) Prin derogare de la dispozițiile alin. (9), ca urmare a rezoluției contractelor încheiate în perioada 01 octombrie 2019 - 17 martie 2020, organizatorul trebuie să execute obligația de restituire fără întârzieri nejustificate și, în orice caz, nu mai târziu de 540 zile de la rezoluțiune.”

Art. II – Prezenta lege intră în vigoare la momentul publicării în Monitorul Oficial.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă
la proiectul Legii pentru completarea
Codului Civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 06.06.2002

Prezentul proiect de lege vine să modifice prevederile Codul Civil nr.1107-XV/2002.

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ, finalitățile urmărite

Proiectul de lege vine ca reacție la propunerile înaintate de Asociației Naționale a Agențiilor Economice de Turism din Moldova (ANAT), dar și de mediul de afaceri autohton din sectorul turismului emițător, prin multiplele adresări deputaților.

Răspândirea dramatică a COVID-19 în lume a perturbat viețile, traiul, economia și afacerile din întreaga lume, inclusiv din Republica Moldova. Prin urmare, deja în luna februarie a anului curent agenții economici locali din sectorul turismului emițător (agenții de turism, turoperatori, societăți de transport de pasageri) au înregistrat un declin aproape de absolut a vânzărilor, anulări pe bandă rulantă a angajamentelor planificate din partea potențialilor clienți (turiști), precum și reducerii activității și a încasărilor aproape la zero.

Odată cu declararea la nivel global a situației de pandemie de către OMS și declararea stării de urgență din data de 15 martie 2020 în Republica Moldova, agenții economici locali din sfera turismului emițător (de fapt a ramurii turismului în general) au fost nevoiți să își sisteze pentru o perioadă nedeterminată activitatea economică. Totodată, angajamentele contractuale față de clienți pentru care aceștia au achitat parțial sau total banii pentru pachetele turistice ori biletele avia au rămas în vigoare, iar agenții economici din domeniu urmau să găsească soluții viabile pentru a asigura realizarea serviciilor procurate de clienți și îndeplinirii obligațiilor contractuale.

Astfel, operatorii din domeniul turismului emițător au pus la dispoziția clienților următoarele opțiuni disponibile:

- Rebronarea vacanțelor/călătoriilor pentru o perioadă ulterioară în limita prețului stipulat în contract;
- Depozitarea banilor clienților pentru utilizarea acestora în vederea

bronării vacanțelor/călătoriilor într-o altă perioadă convenabilă (în mare parte în forma voucherelor turistice emise de partea primitoare).

Totuși, marea majoritate a clienților au solicitat anularea pachetelor turistice de vacanță/calătorie și încetare a contractelor încheiate anterior situației pandemice. Prin urmare, agenții economici din sectorul turismului emițător au înregistrat (și vor continua să înregistreze) numeroase cereri de rezoluțiune a contractelor turistice înainte de începerea călătoriilor și restituire a plăților efectuate pentru pachetul turistic în termen de 14 zile conform prevederilor art. 1602 (9) a Codului Civil al Republicii Moldova.

În acest context, agenții economici din domeniul turismului emițător se află în situația obiectivă de imposibilitate de a restitui banii solicitanților (clienților) în termenul prevăzut de legislația națională în vigoare pentru contractele semnate până în 17 martie 2020, prin care clientul urma să se folosească de produsul turistic pentru sezonul estival al anului 2020 (martie-octombrie).

Pentru a face o evaluare corectă a situației de criză a operatorilor din sfera turismului emițător este important de menționat și luat în considerație următoarele aspecte:

1. Agenții economici din sfera turismului emițător au început vânzările către clienți a pachetelor turistice pentru perioada estivala mai-octombrie 2020 (la direct sau prin intermediari) începând cu luna octombrie 2019 și până la data de 17 martie 2020.

Concomitent, în aceeași perioadă de octombrie 2019 - martie 2020, operatorii locali de servicii de turism au încheiat contracte de colaborare cu prestatorii de servicii turistice, cum ar fi turoperatorii din străinătate, companii aeriene, structuri de cazare, transportatori, etc. În urma semnării acestor contracte au fost realizate transferuri/plăți obligatorii în contul prestatorilor de servicii externi (sub formă de avans, depozite, garanții financiare, etc).

Astfel, în perioada menționată, companiile de turism locale au avut încasări pentru pachete turistice achitate parțial/complet de cca 25 mii de clienți în valoare de cca 5 milioane EUR. Totodată, transferurile externe realizate de către companiile turistice în aceeași perioadă pentru aceste pachete turistice au depășit suma de 6 milioane EUR.

Prin urmare, prestatorii de servicii turistice din extern refuză să restituie plățile încasate de la parteneri în termeni mai mici de 540 zile calendaristice ori

18 luni (de regulă).

2. În refuzul prestatorilor de servicii turistice din extern de a restitui banii în termeni rezonabili conform contractelor aceștia se ghidează și de reglementarea în vigoare sau recent adoptată de autoritățile naționale în vederea protejării ramurii turistice și neadmiterea colapsului economic și financiar atât a turismului local și internațional, cât și a agenților economici din domeniu, precum și a celor care activează în această sferă de activitate.

Guvernele multor state deja au adoptat sau anunțat măsuri concrete pentru susținerea sectorului turismului. Spre exemplu, în **Grecia, Germania, Franța, Belgia** au fost adoptate prin lege prevederi care permit operatorilor economici din domeniul turismului să ofere vouchere turistice în schimbul pachetelor turistice achitate, iar restituirea plăților încasate de la clienți fiind permisă după o perioadă de 18 luni de la momentul înregistrării solicitării.

Mai mult de atât, măsurile adoptate de aceste state (în special Germania și Grecia) au fost considerate relevante și promovate de **Comisia Europeană** care urmează să publice instrucțiuni pentru toate statele membre ale UE de a stimula la nivel normativ turiștii/calătorii de a accepta vouchere turistice și a beneficia de restituire a plăților pentru pachetele turistice doar după expirarea acestora (perioadă ce poate varia de la stat membru la stat membru de până la 18 luni). Instrucțiunile urmează a fi publicate după data de 13 mai 2020.

Legislația din **Turcia, Egipt, Bulgaria sau Ucraina** deja permite operatorilor din domeniul turismului de a extinde perioada de restituire a plăților pentru pachetele turistice procurate în cazul situațiilor de urgență sau forță majoră (precum pandemia COVID-19).

Măsuri similare celor din statele UE ori planificate de Comisia Europeană au fost propuse **Guvernului Federației Ruse** spre aprobare cu scopul de preveni colapsul economic al operatorilor din sectorul turismului emițător.

Domeniul turismului emițător din Republica Moldova depinde în totalitate de situația din țările de destinație a turiștilor noștri, iar “regulile de joc” nu pot fi diferite de cele general acceptate la nivel internațional. De altfel, persistă riscul iminent de izolare a agenților economici locali din domeniu și colapsului acestei sfere economice în Republica Moldova.

3. În perioada stării de urgență agenții economici din sectorul turismului emițător s-au aflat în incapacitate completă de activitate. În toată această perioadă operatorii nu au avut deloc încasări, ci dimpotrivă au avut doar cheltuieli: întreținerea personalului, serviciile comunale, servicii telecomunicații, arendă (în lipsa posibilității de obținere a certificatelor de forță majoră majoritatea agenților nu au reușit să obțină scutirea de la plata arendei pentru perioada de inactivitate).

Lipsa de încasări din absența vânzărilor, de cash-flow, cheltuieli curente, precum și refuzul în mare parte a instituțiilor bancare de a credita agenții economici din sectorul turismului, coroborat de factorii externi reprezintă motivele care fac imposibilă satisfacerea solicitărilor clienților de restituire a banilor în termenii prevăzuți de legislația națională.

Trebuie de luat în considerație că pentru a oferi posibilitatea agenților economici din sectorul turismului emițător de a-și onora obligațiile contractuale, inclusiv de restituire a plăților pentru clienții care au solicitat sau vor solicita acest fapt, este necesar de a susține operatorii din acest sector prin **extinderea termenului de restituire a plăților în cazul rezoluțiunii contractelor de la 14 zile la cel puțin 540 zile calendaristice.**

În caz contrar, există riscul major ca majoritatea agenților economici din sectorul turismului emițător să fi angrenați în numeroase litigii în instanțe care vor duce la:

- Imposibilitatea realizării activității și restabilirii economice;
- Insolvabilitatea mării majorități a agenților economici din domeniu, cu imposibilitatea de a-și onora obligațiunile vreodată, inclusiv a plăților de restituire pentru clienți;
- Pierderea locurilor de muncă pentru majoritatea celor activează în aceste companii și acest domeniu (90% fiind femei cu calificare specifică domeniului care vor întâmpina dificultăți în găsirea unui alt loc de muncă ori recalificare profesională);
- Colapsul acestui sector economic, care va avea un impact social, economic și bugetar semnificativ pentru statul nostru.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Modificarea prin derogare de la art. 1602 alin. (9) și completarea cu alin. (9¹) din Codul Civil în vederea extinderii termenului de restituire a plăților pentru

pachetele turistice în cazul rezoluției contractelor înainte de începerea călătoriei de la 14 zile la 540 zile, doar pentru contractele încheiate în perioada octombrie 2019 - 17 martie 2020.

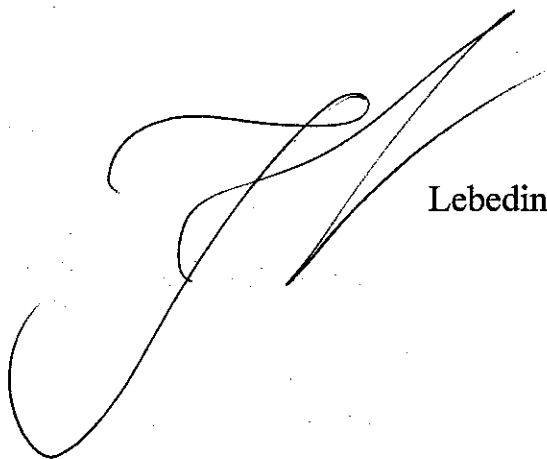
Fundamentarea economico-financiară

În conformitate cu art.3 alin (3¹) din Codul fiscal, în cazul inițiativelor legislative înaintate de către deputați, actul de analiză a impactului de reglementare va fi întocmit de Guvern în procesul de avizare, conform unei metodologii aprobate de acesta. Totodată, în înțelegerea noastră, implementarea proiectului nu necesită alocarea unor mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.

Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect este elaborat în conformitate cu legislația în vigoare și nu necesită elaborarea sau modificarea altor acte normative.

Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova



Lebedinschi Adrian